

Taksäkerhet

VAD ÄR TAKSÄKERHET?

Taksäkerhet är ett begrepp som innefattar arbetsmetoder, utrustning och anordningar för att kunna vistas på ett tak utan att riskera fall till lägre nivå.

Taksäkerhetsanordningar är de anordningar som monteras för att bereda tillträde till tak och arbetsställen samt skyddsanordningar som skall förhindra fall eller ras.

SÄKERHETSREGLER PÅ TAK

De säkerhetskrav som ställs på tak regleras av flera olika myndigheter, varav Boverket är en av dessa.

Boverket skriver regler om fasta takskyddsanordningar. Avsnitt 8:24 i Boverkets byggregler (BBR) innehåller särskilda regler om taksäkerhet. Reglernas syfte är att skydda mot fall vid tillträde och förflyttning på tak och vid arbete på ett fast arbetsställe på tak.

I reglerna framgår vilka fasta takskyddsanordningar det ska eller bör finnas, samt att de ska vara monterade på ett sådant sätt att de håller vid en olyckssituation. Takskyddsanordningarna ska

även underhållas så att de inte rostar eller hållfasthetsmässigt försämras. Det finns även föreskrifter om snörasskydd över entréer.

Byggreglerna förändras över tid men någon retroaktivitet efter 1960 finns ej gällande taksäkerhet. De byggregler som gällde vid fastighetens byggår är de som fortfarande gäller.

Retroaktiva regler gäller för byggnader som är uppförda eller omfattas av ett bygglov före 1 juli 1960. De ska minst uppfylla de krav på taksäkerhet som gällde 1960 (BABS 1960).

BYGGNADENS ÄGARE ANSVARAR

Den som äger byggnaden är ansvarig för att takskyddsanordningarna finns och underhålls. Vid ändringar av byggnaden behöver även takskyddet anpassas till nya förhållanden. Det gäller till exempel vid takomläggning, ny utrustning på taket eller solpaneler.

VEM UTÖVAR TILLSYNYN ÖVER REGLERNA?

Det är kommunens byggnadsnämnd som har

tillsynsansvar, vilket innebär att den ska övervaka att lagar, förordningar och detaljföreskrifter följs.

VANLIGA LÖSNINGAR

Utvändig eller invändig uppgång

Om fasadhöjden från marken till takfoten är mindre än 4 meter kan en utvändig uppgång användas. Är fasadhöjden från marken till takfoten mer än 4 meter bör det vara en fast förankrad fasadstege eller en invändig uppgång genom en taklucka. Vid utvändig uppgång ska det efter markstege och glidskydd finnas bärläktsteg eller en takstege för åtkomst till skorsten. Vid invändig uppgång ska det vara takbrygga fram till skorstenen om det är över en meter dit. Takbryggor ska alltid användas för förflyttning i sidled på tak.

Glidskydd

Vid utvändig uppgång till tak med lös markstege och sedan takstege på taket ska det alltid finnas ett glidskydd att fästa markstegen i så att den inte kan glida åt sidan eller bakåt.

Solpaneler

Anläggningar för solenergi placeras ofta på tak. I samband med installationen är det viktigt att även planera så att tillsyn och underhåll kan utföras säkert. Se taksäkerhetskommitténs branschregler.

Skyddsanordningar mot fallande is och snö

I Boverkets byggregler, BBR 8:2434 finns byggregler om skydd mot fallande snö och is från taket. Skyddsanordningar mot fallande is och snö ska finnas vid byggnaders entréer om det finns särskilda risker för personskador till följd av fallande is och snö från taket.

Snörasskydd kan se olika ut beroende på rådande snösituation. Faktorer som kan påverka är snözon, taktyp, taklutning och närbelägna byggnader. Av de allmänna råden framgår att vid byggnaders entréer kan särskilda risker för personskador finnas när byggnadens fasadhöjd är högre än 8 meter eller när byggnadens taklutning är större än 18 grader (1:3). Exempel på utformning av snörasskydd finns i SS 831335.

TILLSYNSMYNDIGHET

Det är kommunens byggnadsnämnd som utövar tillsyn över att kraven på taksäkerhet efterlevs. Vid överträdelser kan byggnadsnämnden ingripa.

MER INFORMATION:

Plan- och byggförordningen,
PBF:

3 kap. 10 § PBF

3 kap. 11 § PBF

8 kap. 2 § PBF

8:24 i BBR, Boverkets byggregler (2011:6) föreskrifter och allmänna råd.

Se även taksäkerhetskommittén på www.taksakerhet.se samt på PBL kunskapsbanken www.boverket.se sök på taksäkerhet.

Kontakta din kommun för att få veta vad som gäller där du bor.

Tillsynsvägledning framtagen februari 2024.

Länsstyrelserna

www.lansstyrelsen.se